

3. ਮੈਨਧਾਰੀ

ਇਕਾਂਗੀਕਾਰ - ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਨੰਦਾ

... ਮਦਨ ਲਾਲ ਦਾ ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ ...

• **ਜਾਣ-ਪਛਾਣ** - ਮਦਨ ਲਾਲ 'ਮੈਨਧਾਰੀ' ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਤੀਹ-ਬੱਤੀ ਸਾਲ ਹੈ। ਉਹ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦਾ ਭਾਣਜਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਗਿਆਨੇ ਹੈ। ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦਾ ਹੁਲੀਆ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਗੜਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਅੱਧ-ਮੈਲਾ ਪਜਾਮਾ ਅਤੇ ਕੋਟ ਨਾਲ ਉੱਪਰਲੇ ਬਟਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਮੀਜ਼ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਦੀ ਪੱਗ ਵੀ ਬਹੁਤੀ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਲਾਂ ਹੇਠੋਂ ਪੱਟੀ ਦਿਸਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਵਾਲਾ ਦਾਗ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਕ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਕਲਰਕ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਇੱਕ ਭੂਸ਼ਨ ਨਾਂ ਦੇ ਕਲਰਕ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਰਗਲਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰਲਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਉੱਥੋਂ ਅਠਤਾਲੀ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਇਆ ਲੈ ਕੇ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੈਸਾ ਉਸ ਕੋਲ ਹੈ। ਮਦਨ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਭਗੌੜਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤ ਪੁਲਿਸ ਭੇਸ ਬਦਲ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਸੀ ਦੇ ਘਰੋਂ ਜਾ ਫੜਦੀ ਹੈ।

• **ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ** - ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਉਹ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਚਿਹਰਾ ਫਿਕਰਾਂ ਕਾਰਨ ਮੁਰਝਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਫਿਕਰਾਂ ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਮਾਰਿਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਕਿਸਮਤ ਵਾਲਾ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕੁੱਟ ਤੋਂ ਵੀ ਡਰਦਾ ਹੈ।

• **ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਭਗੌੜਾ** - ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਭਗੌੜਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਮਾਰਿਆ ਉਹ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਘਰੋਂ ਭੱਜ ਕੇ ਲੁਕਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਉਸ ਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਬਚਣ ਲਈ ਮਾਸੀ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਲੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

• **ਅਪਰਾਧੀ** - ਉਹ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਦੱਸਣ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਉਹ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਘਪਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਰਾਧੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਸੀ ਕੋਲ ਸਾਰੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਕਲਰਕ ਉੱਤੇ ਲਾ ਕੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਬੇਕਸੂਰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ।

• **ਲਾਲਚੀ ਤੇ ਬੇਅਕਲ** - ਉਹ ਇੱਕ ਲਾਲਚੀ, ਪਰ ਬੇਅਕਲ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਕਲਰਕ ਭੂਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਰਗਲਾ ਲੈਣ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗ ਕੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਘਪਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

• **ਝੂਠ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ** - ਜਦੋਂ ਕਿਸੇਰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਆ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੋਇਆ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਇਧਰ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਰਾਤ ਦੀ ਰਾਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਆ ਗਿਆ।

... ਕਿਸ਼ੋਰ ਚੰਦ ਦਾ ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ ...

• **ਜਾਣ-ਪਛਾਣ** - ਕਿਸ਼ੋਰ ਚੰਦ 'ਮੈਨਧਾਰੀ' ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਹ ਹਰੀ ਚੰਦ ਅਤੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 30 ਸਾਲ ਹੈ। ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਕੁਆਟਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

• **ਸੰਤਾਂ - ਸਾਧੂਆਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ** - ਕਿਸ਼ੋਰ ਚੰਦ ਸੰਤਾਂ-ਸਾਧੂਆਂ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਹਲੇ, ਭੇਖੀ, ਪਖੰਡੀ ਅਤੇ ਮੰਗਤੇ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਘਰ ਆਏ ਸਾਧੂਆਂ ਦੀਆਂ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉੱਪਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

• **ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਨਾ ਡਰਨ ਵਾਲਾ** - ਉਹ ਸਾਧੂਆਂ ਦੀਆਂ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਗੱਲਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਦਾ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਹਲੇ, ਨਿਕੰਮੇ ਤੇ ਮੁਫ਼ਤ ਦਾ ਖਾ-ਖਾ ਕੇ ਮੋਟੇ ਹੋਏ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਰਗਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

• **ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਤੋਂ ਚੇਤੰਨ** - ਉਹ ਸਮਾਜਿਕ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਗਰੂਕ ਹੈ। ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਰ-ਲੁਟੇਰੇ ਪਖੰਡੀ ਸਾਧ ਬਣਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਦੇ-ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਜਨਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ੇਵਰ ਤੇ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਨ ਠੱਗ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤੀ ਤੇ ਵਿਭਚਾਰੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਹਰੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਹਵਾਲਾਤੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਘਰ ਆਏ ਸਾਧੂਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਗੋੜੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

• **ਨਿੱਡਰ ਤੇ ਬੇਬਾਕ** - ਉਹ ਘਰ ਆਏ ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਦਾ ਅਤੇ ਬੇਬਾਕੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਖੰਡ ਵਾਲੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਘਰ ਤੋਂ ਭਜਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਫੜਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

... ਹਰੀ ਚੰਦ ਦਾ ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ ...

• **ਜਾਣ-ਪਛਾਣ** - ਹਰੀ ਚੰਦ 'ਮੈਨਧਾਰੀ' ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਹ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦਾ ਪਤੀ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ੋਰ ਚੰਦ ਦਾ ਬਾਪ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ ਸੱਠ ਸਾਲ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਸਮੇਤ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੁਆਟਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਦੀ ਸਖ਼ਸ਼ੀਅਤ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੱਖ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

• **ਪਹਿਰਾਵਾ** - ਉਹ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸੋਟੀ ਫੜ ਕੇ ਸਹਾਰੇ ਨਾਲ ਤੁਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਤੁੱਰਾ ਅਤੇ ਸ਼ਮਲਾ ਬਣਾ ਕੇ ਸਾਫ਼ਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਪਜਾਮਾ, ਲੰਮਾ ਕੋਟ ਤੇ ਪੈਰੀਂ ਠਿੱਬੇ ਜਿਹੇ ਪੁਰਾਣੇ ਗੁਰਗਾਬੀ ਸ਼ਕਲ ਦੇ ਸਲੀਪਰ ਪਾਏ ਹੋਏ ਹਨ।

• **ਬਿਮਾਰ** - ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਹਰੀ ਚੰਦ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਬਿਮਾਰ ਹੈ। ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਹ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਦਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸੀਸੀ ਫੜ ਕੇ ਦਵਾਈ ਲੈਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੀ ਖ਼ਰਾਬੀ, ਖੂਨ ਦੀ ਕਮੀ,

ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ, ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ ਖਰਾਬੀ ਤੇ ਬਾਰਾਮਾਸੀ ਜੁਕਾਮ ਆਦਿ ਰੋਗ ਦੱਸ ਕੇ ਦਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਦਵਾਈ ਨਾਲ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ।

• **ਚਿੜਚਿੜਾ** - ਸਿਹਤ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਆਂ ਨਾਲ ਵਰਤਾਓ ਖਿੜਿਆ ਹੋਇਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦੇ ਪੁੱਛਣ ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਚੱਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਢੱਠੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਚੱਲਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮਦਨ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਖਿੜ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧੀ ਅਤੇ ਭਗੌੜਾ ਹੈ।

• **ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ** - ਉਹ ਇੱਕ ਵਹਿਮੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਆਦਮੀ ਹੈ। ਉਹ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦੇ ਨੂੰ ਪਿੱਛੋਂ ਅਵਾਜ਼ ਨਾ ਮਾਰਿਆ ਕਰੇ। ਡਾਕਟਰ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਟੈਸਟਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਿੱਛੋਂ ਅਵਾਜ਼ ਮਾਰਨ ਕਰਕੇ ਹੋਈ ਬਦਸ਼ਗਨੀ ਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

• **ਹਾਜ਼ਰ-ਜੁਆਬ ਤੇ ਮਖੌਲੀਆ** - ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਤੇ ਸਾਧੂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਗੱਲ-ਬਾਤ ਹਾਜ਼ਰ-ਜੁਆਬੀ ਭਰੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਧੂ ਦੀਆਂ ਕਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮਖੌਲੀਆ ਲਹਿਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

• **ਸਾਧੂਆਂ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਬੋਲਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ** - ਆਪ ਭਾਵੇਂ ਹਰੀ ਚੰਦ ਸਾਧੂਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਸਲਾਹਵਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ, ਪਰੰਤੂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਕਿਸ਼ੋਰ ਨੂੰ ਸਾਧੂ ਤੇ ਮੌਨਧਾਰੀ ਬਾਰੇ ਨਿਰਾਦਰ ਭਰੇ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਵਰਜਦਾ ਹੈ।

• **ਹਾਸ-ਰਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ** - ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਖੂਬ ਹਾਸ-ਰਸ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਧੂਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਮਸ਼ਕਰੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਹਾਸ-ਰਸ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

... ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦਾ ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ ...

• **ਜਾਣ-ਪਛਾਣ** - ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ 'ਮੌਨਧਾਰੀ' ਇਕਾਂਗੀ ਦੀ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਔਰਤ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਹ ਹਰੀ ਚੰਦ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ੋਰ ਚੰਦ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਧਖੜ ਉਮਰ ਦੀ ਭੇਲੀ-ਭਾਲੀ ਔਰਤ ਹੈ।

• **ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ** - ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪੈਸੇ ਦੀ ਤੰਗੀ, ਵਧ ਰਹੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਪਤੀ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਆਦਿ ਕਈ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਸ ਲਈ ਨਵੀਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਆ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਭਾਣਜਾ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਭ ਰਹੀ ਹੈ।

• **ਨੇਕੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ** - ਉਹ ਸਾਕ-ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਨਾਲ ਮੋਹ-ਪਿਆਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਨੇਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਦਾ ਭਾਣਜਾ ਮਦਨ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਭਗੌੜਾ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੇਖ ਕੇ ਫ਼ਿਕਰਮੰਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ।

• **ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ** - ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮਦਨ ਦੇ ਘਰ ਆਉਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਸੱਤ ਬਿਗਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲੁਕਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਤਾਂ ਫੇਰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਮੰਗਦੀ ਹੈ।

• **ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ** - ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਘਰ ਆਏ ਸਾਧੂ ਤੇ ਮੈਨਧਾਰੀ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਬਿਠਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਪੁੱਛਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਲ ਖਾਣ ਲਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਧੂ ਵੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਦੇ ਹਨ।

• **ਸਾਧੂਆਂ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਨਾ ਸਹਿਣ ਵਾਲੀ** - ਉਹ ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਇੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੁਕਦੇ-ਫਿਰਦੇ ਮਦਨ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਕਸ਼ਟ ਨਿਵਾਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਧੂਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਸ਼ੋਰ ਨੂੰ ਅਪਸ਼ਬਦ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਵਰਜਦੀ ਹੈ।

... ਸਾਧੂ ਦਾ ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ ...

• **ਜਾਣ-ਪਛਾਣ** - ਸਾਧੂ 'ਮੈਨਧਾਰੀ' ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਪੈਂਤੀ-ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਸਰੀਰ ਪਤਲਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਧੂ ਦੇ ਭੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਚਾਲ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਕੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਮਦਨ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

• **ਸਫਲ ਸੂਹੀਆ** - ਸਾਧੂ ਇਕ ਸਫਲ ਸੂਹੀਆ ਹੈ। ਸਾਧੂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਹਿਚਾਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਗੋੜੇ ਮਦਨ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

• **ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ਼ ਭਰਮਾਉਣ ਵਾਲ਼ਾ** - ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਰਸ ਨਾਲ਼ ਭਰੇ ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਮੰਗ ਕੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਉੱਪਰ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

• **ਚੁਸਤ-ਚਲਾਕ** - ਉਹ ਬਹੁਤ ਚੁਸਤ-ਚਲਾਕ ਹੈ। ਉਹ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ਼ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਲੇਸ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਕੇ ਉਸ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਬਿਮਾਰੀ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ਼ ਵੀ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਉੱਤੇ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਾਨ ਸਾਰੇ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਦਾਰੂ ਹੈ, ਦਾਨ ਦੇਣ ਨਾਲ਼ ਕੁੱਝ ਘਟਦਾ ਨਹੀਂ, ਧਨ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੋਈ ਰੋਗ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਹਰ ਕਸ਼ਟ ਦਾ ਨਿਵਾਰਨ ਹੈ ਆਦਿ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਉਹ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਤੋਂ ਅੰਦਰ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਮਦਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਢਵਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

... ਮੈਨਧਾਰੀ ਦਾ ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ ...

• **ਜਾਣ-ਪਛਾਣ** - 'ਮੈਨਧਾਰੀ' ਇਸੇ ਨਾਂ ਦੀ ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਪਗ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਹੈ। ਉਹ ਸਰੀਰ ਦਾ ਮੋਟਾ ਹੈ। ਉਹ ਦੀਪ ਚੰਦ ਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਹਵਾਲਦਾਰ ਨਾਲ਼ ਮੈਨਧਾਰੀ ਸਾਧੂ ਦਾ ਰੂਪ ਬਣਾ ਕੇ ਗਬਨ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਭਗੋੜੇ ਮਦਨ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਹਰੀ ਚੰਦ ਤੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

• **ਇਕ ਸਫਲ ਸੂਹੀਆ** - ਮੈਨਧਾਰੀ ਇਕ ਸਫਲ ਸੂਹੀਆ ਹੈ। ਗੱਲ-ਬਾਤ ਲਈ ਸਾਧੂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਦਾਰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪ ਮੈਨਧਾਰੀ ਸਾਧੂ ਹੋਣ ਦਾ ਨਾਟਕ ਕਰਦਾ ਚੁੱਪ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਹੱਥ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

• **ਚੁਸਤ-ਚਲਾਕ** - ਉਹ ਬੜੀ ਚੁਸਤੀ - ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਾਥੀ ਸਾਧੂ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਮੋਨਵਰਤ ਤੇ ਕਸ਼ਟ ਨਿਵਾਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ 'ਤੇ ਪਾ ਕੇ ਮਦਨ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

• **ਆਪਣੀ ਪੁਲਸੀਆ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ** - ਮਦਨ ਸਾਧੂਆਂ ਦੇ ਭੇਸ ਵਿੱਚ ਆਈ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣ ਕੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਰਿਵਾਲਵਰ ਤਾਣ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਖ਼ੀਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਮਦਨ ਨੂੰ ਫੜਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

... ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ...

1. “ਬਕ-ਬਕ ਬੰਦ ਕਰ ਬਾਬਾ ! ਪਿਤਾ ਜੀ, ਫੇਰ ਉਹੋ ਗੱਲਾਂ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰੀ ਸਮਝਾ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ, ਇਹਨਾਂ ਪਖੰਡੀਆਂ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਨਾ ਲਾਇਆ ਕਰੋ। ਉਠੋ ਬਾਬਾ, ਨਿਕਲੋ ਏਥੋਂ।”

- ਪ੍ਰਸ਼ਨ -**
1. ਇਹ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਕਿਸ ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਹੈ?
 2. ਇਹ ਇਕਾਂਗੀ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
 3. ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਨੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹੇ?
 4. ਪੁੱਤਰ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕੀ ਸਮਝਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ?
 5. ਇੱਥੇ ਬਾਬਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ?

- ਉੱਤਰ -**
1. ਮੈਨਧਾਰੀ।
 2. ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਨੰਦਾ।
 3. ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਹਰੀ ਚੰਦ ਅਤੇ ਸਾਧੂ ਨੂੰ ਕਹੇ।
 4. ਪਖੰਡੀ ਸਾਧਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਨਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ।
 5. ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲਈ।

2. “ਖ਼ਬਰਦਾਰ ! ਹਿੱਲੇ ਮੱਤ। ਮੈਂ ਇਨਸਪੈਕਟਰ ਦੀਪ ਚੰਦ। ਹਵਾਲਦਾਰ! ਜਾਣੇ ਨਾ ਪਾਏ, ਮੁਲਜ਼ਮ।”

- ਪ੍ਰਸ਼ਨ -**
1. ਇਹ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਕਿਸ ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਹੈ?
 2. ਇਹ ਇਕਾਂਗੀ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
 3. ਹਵਾਲਦਾਰ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ?
 4. ‘ਜਾਣੇ ਨਾ ਪਾਏ ਮੁਲਜ਼ਮ’ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਨੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹੇ?
 5. ਮਦਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?

- ਉੱਤਰ - 1. ਮੈਨਧਾਰੀ।
2. ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਨੰਦਾ।
3. ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਭੱਜਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ।
4. ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀਪ ਚੰਦ ਨੇ ਹਵਾਲਦਾਰ ਨੂੰ ਕਹੇ।
5. ਰਿਵਾਲਵਰ ਤਾਣ ਕੇ।

3. “ਸੁਖੀਂ - ਸਾਂਦੀ ਮਰਨ ਤੇਰੇ ਵੈਰੀ, ਇੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ। ਘਬਰਾ ਨਾ। ਚੱਲ ਅੰਦਰ। ਹੱਥ-ਮੂੰਹ ਧੋ ਤੇ ਤੇਰਾ ਵੀਰਾ ਦਫ਼ਤਰੋਂ ਆਂਦਾ ਏ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚਾਹ ਬਣਾ ਕੇ ਦੇਨੀ ਆਂ।”

- ਪ੍ਰਸ਼ਨ -** 1. ਇਹ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਕਿਸ ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਹੈ?
2. ਇਹ ਇਕਾਂਗੀ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
3. ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਨੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹੇ?
4. ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਮਦਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦਿਲਾਸਾ ਦੇਂਦੀ ਹੈ?
5. ਵੀਰਾ ਕਿੱਥੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਕੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ?

- ਉੱਤਰ - 1. ਮੈਨਧਾਰੀ।
2. ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਨੰਦਾ।
3. ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਨੇ ਮਦਨ ਨੂੰ ਕਹੇ।
4. ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿ ਇੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ।
5. ਦਫ਼ਤਰੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਚਾਹ ਬਣਾ ਕੇ ਦੇਣੀ ਹੈ।

... ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ...

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ‘ਮੈਨਧਾਰੀ’ ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?

ਉੱਤਰ - ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਨੰਦਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦੇ ਪਤੀ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ?

ਉੱਤਰ - ਹਰੀ ਚੰਦ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਹਰੀ ਚੰਦ ਦੀ ਉਮਰ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ - ਲਗਭਗ 60 ਸਾਲ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਮਦਨ ਲਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ - ਤੀਹ-ਬੱਤੀ ਸਾਲ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਮਦਨ ਲਾਲ ਤੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ - ਮਾਸੀ - ਭਣੇਵਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਸਾਧੂ ਦਾ ਜੋਟੀਦਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?

ਉੱਤਰ - ਮੋਨਧਾਰੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਤੇ ਹਰੀ ਚੰਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ - ਕਿਸ਼ੋਰ ਚੰਦ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਕਿਸ਼ੋਰ ਚੰਦ ਦੀ ਉਮਰ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ - ਲਗਭਗ ਤੀਹ ਸਾਲ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਕੁਲੀ ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ ਦੇ ਘਰ ਕਿਸ ਦੀ ਟਰੰਕੀ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ - ਮਦਨ ਦੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਪੁਲਿਸ ਕਿਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਈ ਹੋਈ ਸੀ?

ਉੱਤਰ - ਮਦਨ ਦੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਪੁਲਿਸ ਮਦਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਿਉਂ ਪਈ ਹੋਈ ਸੀ?

ਉੱਤਰ - ਗ਼ਬਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ